

Beet: Samtidigt med, at dette Forslag foreligger Rigsdagen, er der, som bekendt, Udfigt til at faae en Bane i Slesvig. Den Frygt, der tidligere i høi Grad kunde være tilstede for, at ingensomhelst Bane i Landet kunde forrente sig, er af den Grund noget founden; men ikke desto mindre er den vistnok tilstede. Ibetmindste opfatter jeg det saaledes, at den directe Forrentning ikke kan stee Hyldest. Jeg nødsages derfor til at see hen til, paa hvilken Maade Jernbanen vil komme Landet tilgode. Jeg troer, at uanset at Banen ikke kan forrente sig, vil det være af særdeles Betydning at vedtage et omfattende Lovforslag om Jernbaner i Landet. Grunden dertil er, at jeg seer hen til den indirecte Nytte af Banen. I de Strøg, hvor der er Spørgsmaal om Anlæg af Jernbaner, baade i Thyen og i Sylland og trindt om i Landet, ere Agerbrugsforholdene overalt det Bestemmende. Af deres Udvikling afhænger Byernes Opkomst, og Byerne have alle de samme Interesser tilfælles, saa at der her ikke er den Anledning til at søge Forbindelse fra By til By som flere Steder i Udlandet. Beboerne af Byerne behøve ikke at reise fra og til Byerne i Landet for at besøge deres Forretninger, de have accurat de samme Forhold og Interesser fra Skagen til Flensborg og længere nedad. Er det saaledes Agerbrugsforholdene, der ere de vigtigste, saa er det naturligt, at man maa see hen til, hvorledes man kan styrke disse. De kunne kun styrkes ved, at Banen lægges saaledes, at den kommer dem tilgode. Jeg er ikke af dem, der antage, at en Jernbane, ført over ufrugtbare Egne, skaber et frugtbart Land; men jeg er af dem, der antage, at en Jernbane, ført igjennem Landstrøg, hvor der allerede er bestaaende Agerbrug, virker ganske overordentlig til at udvikle disse. Jeg antager, at dersom Jernbanen føres længere ind i Landet, noget bort fra Kjøbstæderne, vil den bevirke, at de bestaaende Agerbrugsforhold, de Eiendomme, der ligge der, ville blive udviklede, naar de saaledes faae Ud-

figt til, saa at sigte at blive bragte ud imod Havene, thi det gjøre de i Virkeligheden. Istedetfor at de ikke hidtil have havt nogen Udførsels canal, ikke have havt nogen Havn, ikke have havt nogen By i Nærheden o. s. v., ville de, naar der lægges en Jernbane, hvorved de kunne drages ind i Nettet og faae Havne imod Nord og Syd eller Ost og Vest, stige 10, 15, ja 20 pCt. i deres Værdi. Deri ligger allerede for mig en væsentlig Grund til, at jeg maa ansee Spørgsmaalet om et Jernbaneanlæg for overordentligt betydningsfuldt. Det forekommer mig, at man her i Jernbanespørgsmaalet skulde hovedsagelig holde sig til Hovedbyerne eller Hovedpunkterne for Omsetningen og Udførselen af Landets Producter. Det er umuligt at tilfredsstille alle Interesser; vi maae lade os nøie med dem, der kunne komme ind under Forholdene. Men vi maae dog paa den anden Side see at gjøre Banen saa tilgængelig som muligt, fordi Alle skulle bidrage til den. Hvad der dernæst for mig er af særdeles Betydning er, at man samtidigt med, at man ved en saadan Stambane knytter Nord og Syd til hinanden, tillige kan knytte Ost og Vest sammen. Det bør være en Hovedopgave, at man kan fremme Forholdenes Udvikling saaledes, at Landet derved bliver stærkere, og det er derfor ogsaa overordentlig vigtigt at lægge Banen saaledes, at man kan inddrage Vestjylland og Vestflensvig. Dersom Gudenaaliniien lægges fra Bamdrup opad, saa vil Vestlandet lettere kunne knyttes dertil. Den naturlige Forbindelse fra Nord til Syd opnaaes, naar de nordvestligboende Byer kunne søge mod Ost, men ogsaa mod Syd og mod Vest, altsaa Vestboerne lettere kunne komme i Forbindelse med Syden eller Hamborg og England. For mig er det derfor vigtigt, at man ikke for meget lader sig drage af Hensyn til Hovedstaden, saaledes at Trafikken drages fra sin naturlige Vej og de Markeder, der byde den bedste Affætning.